

**Klagenemnda
for offentlige anskaffelser**

Innklagede har gjennomført en åpen anbudskonkurranse for anskaffelse av rammeavtale for kjøp og leie av kaffemaskiner og vannkjølere inkludert serviceavtale og forbruksmateriell. Klagenemnda kom til at innklagede ikke hadde plikt til å avvise valgte leverandør på bakgrunn av oppfyllelsen av et kvalifikasjonskrav om erfaring fra tilsvarende oppdrag. Innklagede hadde heller ikke brutt kravet til likebehandling ved evalueringen av tilbudene, og hadde ikke en plikt til å gjøre avklaringer med tilbyderne på grunn av sprikende tall vedrørende strømforbruk.

Klagenemndas avgjørelse 9. september 2014 i sak 2013/18

Klager: Selecta AS

Innklaget: Oslo kommune

Klagenemndas medlemmer: Tone Kleven, Kai Krüger og Andreas Wahl

Saken gjelder: Avvisning av leverandør. Kravet til likebehandling

Bakgrunn:

- (1) Oslo kommune (heretter innklagede) kunngjorde 5. oktober 2012 en åpen anbudskonkurranse for anskaffelse av rammeavtale for kjøp og leie av kaffemaskiner og vannkjølere inkludert serviceavtale og forbruksmateriell. Anskaffelsens verdi er i konkurransegrunnlagets punkt 1.4 angitt å være cirka 8 millioner kroner. Rammeavtalens varighet var ifølge samme punkt tre år med mulighet for to ettårige forlengelser. Tilbudsfrist var i kunngjøringens punkt IV.3.4 angitt til 19. november 2012.
- (2) Av konkurransegrunnlagets punkt 1.2 fremgikk det at foruten Oslo kommune, skulle Kirkelig fellesråd i Oslo, Asker kommune og Skedsmo kommune delta som oppdragsgivere i avtalen. Videre fremgikk det at "[d]en enkelte virksomhet gjør selv de bestillinger/avrop den har behov for på området avtalen dekker".
- (3) Tildelingen av kontrakten skulle skje til "det økonomisk mest fordelaktige" tilbudet, basert på følgende kriterier:

Kriterium	Vekt	Dokumentasjonskrav
• Totalpris	55 %	• Ferdig utfylt prisskjema
• Kvalitet • Estetikk og funksjonalitet	35 %	• Se kravspesifikasjonen pkt. 2.2.1 og 2.2.2

• Smak på kaffe		
• Miljø	10 %	• Se kravspesifikasjonen pkt. 2.3

- (4) I konkurransegrunnlagets punkt 3.3.3 fremgikk det krav til leverandørens tekniske/faglige kvalifikasjoner, herunder et kvalifikasjonskrav om *"god erfaring fra tilsvarende oppdrag"*. Dette skulle dokumenteres med en *"[l]iste med kort beskrivelse over de viktigste leveransene eller utførte tjenester de siste tre år, herunder opplysninger om verdi, tidspunkt, samt navnet på den offentlige eller private mottaker"*.
- (5) Tildelingskriteriet *"Kvalitet"* var nærmere beskrevet i kravspesifikasjonen punkt 2.2, der det fremgikk at kriteriet var delt inn i *"Estetikk og funksjonalitet"* og *"Smak på kaffe"* som var gitt en intern vektning på henholdsvis 20 % og 80 %.
- (6) Som ett av tre punkter under *"Estetikk og funksjonalitet"*, var det i kravspesifikasjonen punkt 2.2.1 angitt at *"[m]askinene bør være enkle å bruke, det vil bli lagt vekt på færrest mulig operasjoner for å bestille kaffe på maskinene, samt at service som skal utføres av oppdragsgivers ansatte skal være enkel"*. Dette skulle dokumenteres ved: *"Beskrivelse av operasjonene som må gjøres. Med hensyn til service som skal utføres av oppdragsgivers ansatte, skal det også angis hvor ofte den må gjennomføres"*.
- (7) Av kravspesifikasjonen punkt 2.3 fremkom det følgende om tildelingskriteriet miljø:
- "Strømforbruket for maskinene skal angis (både normal drift og eventuell dvalemodus). Fyll ut Miljøarket (vedlegg 6), ett skjema pr tilbudt maskin. Strømforbruket vil bli regnet ut fra estimat over antall arbeidstimer og "dvaletimer" per måned og opplyst strømforbruk (kW-time) på maskinen.*
- Det vil også vurderes lavest mulig støynivå og bruk av minst mulig emballasje, evt resirkulering/miljøvennligemballasje samt rutiner i forbindelse med avhending, resirkulering, destruksjon og lignende av maskinen og forbruksvarer (deler)."*
- (8) Ifølge konkurransegrunnlagets punkt 2.3 under *"dokumentasjon"* skulle dette dokumenteres på følgende måte:
- "Utfyllt og signert miljøark, ett miljøark pr. maskin, vedlegg 6. Beskrivelse av mengde emballasje samt rutiner slik beskrevet overfor."*
- (9) Innklagede mottok 7 tilbud innen tilbudsfristen. Av disse var tre tilbud med i tildelingsevalueringen, herunder Clear Water 42 (heretter valgte leverandør) og Selecta AS (heretter klager).
- (10) I sitt tilbud oppga valgte leverandør fem referanseoppdrag under *"Utvalgte referanser"*. Leveransenes verdi rangerte fra kroner 300 000 til kroner 800 000, og oppdragene hadde en samlet verdi på kroner 2 600 000. Blant kundene var Statoil fuel & retail ASA, Handelshøyskolen BI, NRK, Soria Moria Konferanse- og utdanningssenter, og Sørmarka AS – LOs Kurs- og konferansesenter. Oppdragene gjaldt vannkjølere, vannfiltersystemer og elektroniske waterblocks. Øvrig informasjon om erfaring ble ikke gitt. Valgte leverandør leverte ikke beskrivelse av mengden service innklagedes ansatte måtte utføre i henhold til konkurransegrunnlagets punkt 2.2.1 underpunkt ii). Videre inneholdt ikke

valgte leverandørs tilbud informasjon om avhendingsrutiner i uoverensstemmelse med konkurransegrunnlagets punkt 2.3.

- (11) Både klager og valgte leverandør vedla utfylte miljøark i sine tilbud. Valgte leverandør oppga med unntak av to kaffemaskiner et støynivå på ">70db(A)". Valgte leverandørs oppgitte strømforbruk på miljøarkene kan oppsummeres slik:

Navn på kaffemaskin/vannkjøler	Strømforbruk for henholdsvis normal drift og dvalemodus
<i>Cino XX</i>	<i>1,2 kW pr time</i> <i>0,027 kW pr time</i>
<i>Optifresh 4 NG</i>	<i>2,3 kW pr time</i> <i>0,052 kW pr time</i>
<i>Optibean 3</i>	<i>2,275 kW pr time</i> <i>0,049 kW pr time</i>
<i>Cino XX Instant</i>	<i>1,4 kW pr time</i> <i>0,052 kW pr time</i>
<i>Jet A</i>	<i>0,18 kW pr time</i> <i>0,001 kW pr time</i>
<i>Jet Skolemodell</i>	<i>0,35 kW pr time</i> <i>0,001 kW pr time</i>

- (12) Klagers oppgitte strømforbruk kan oppsummeres slik:

Navn på kaffemaskin/vannkjøler	Strømforbruk for henholdsvis normal drift og dvalemodus
<i>Tazzina</i>	<i>49,1 kW pr time</i> <i>N/A</i>
<i>Amalfi FB</i>	<i>59,5 kW pr time</i> <i>38,2 kW pr time</i>
<i>Amalfi B2C</i>	<i>59,5 kW pr time</i> <i>38,2 kW pr time</i>
<i>Cremona IN</i>	<i>77,5 kW pr time</i> <i>N/A</i>
<i>Seattle C02</i>	<i>12,5 kW pr time</i> <i>N/A</i>

Seattle	12,5 kW pr time N/A
---------	------------------------

- (13) Tildelingsbeslutningen ble meddelt tilbyderne 14. januar 2013. Vedrørende tildelingskriteriet "Kvalitet", fremkom det blant annet at

"For dette tildelingskriteriet ble design og farger på tilbudte maskiner samt funksjonalitet i forhold til bruk av maskinene, omfang og frekvens av service som må utføres av Oslo kommunes ansatte, og traktetid, vurdert.

Vinnende tilbud hadde en grei beskrivelse av operasjoner for å bestille kaffe, men ingen beskrivelse utover vedlagte produktatablad om vedlikeholdet oppdragsgivers ansatte må utføre.

Design og farger på tilbudte maskiner ble vurdert likt. Vinnende leverandør hadde oppgitt lengst traktetider for sine maskiner. Leverandør 2 hadde oppgitt de korteste traktetidene. Forskjellene i traktetid var imidlertid små. "

- (14) Under tildelingskriteriet "Miljø" fremgikk det videre at valgte leverandør:

"oppga lavest strømforbruk for sine maskiner, både når det gjaldt aktiv og hvilemodus. Alle maskinene hos alle leverandørene hadde støynivå lavere enn 70dB. Når det gjaldt beskrivelse av mengden emballasje og avhendingsrutiner for denne ga leverandør 6 den beste besvarelsen på dette tildelingskriteriet. Vinnende tilbud manglet informasjon om avhendingsrutiner for emballasje men hadde likevel totalt sett den beste besvarelsen for dette tildelingskriteriet."

- (15) Under kriteriet "Kvalitet" ble det i tildelingsevalueringen gitt en slik poengfordeling:

	Estetikk og funksjonalitet (20 %)		Smak av kaffe (80 %)		Totalt	Justert totalt
	<i>Poeng</i>	<i>Score</i>	<i>Poeng</i>	<i>Score</i>		
Valgte leverandør	8,21	1,64	9,79	7,83	9,47	9,75
Klager	10,00	2,00	7,99	6,40	8,40	8,64

- (16) I den samlede tildelingsevalueringen fikk klager og valgte leverandør denne poengsummen:

	Totalpris 55 %		Kvalitet 35 %		Miljø 10 %		Totalt
	<i>Poeng</i>	<i>Score</i>	<i>Poeng</i>	<i>Score</i>	<i>Poeng</i>	<i>Score</i>	
Valgte leverandør	9,20	5,06	9,75	3,4	10,00	1,0	9,47

Klager	10,00	5,50	8,64	3,0	8,82	0,9	9,41
--------	-------	------	------	-----	------	-----	------

- (17) Klager tok kontakt med innklagede i e-post 23. januar 2013 og påpekte at valgte leverandør hadde oppgitt et støynivå over 70dB, mens innklagede hadde lagt til grunn at støynivået lå under 70dB. Klager antydte også at valgte leverandør tilsynelatende hadde angitt de enkelte kaffemaskinenes strømforbruk i W fremfor kW. Klager påpekte at i så fall ville tallene på strømforbruket i valgte leverandørs tilbud være "alt for lave" sammenlignet med klagers tilbud.

- (18) Klagers henvendelse ble besvart 23. januar 2013 av innklagede. Fra brevet hitsettes:

"Støynivå:

Vi har dobbeltsjekket miljøarkene til Clear Water 42 vedr støynivå og det viser seg at det står at maskinen har støynivå > 70dB. Vi beklager denne feilen og har foretatt en ny evaluering av tildelingskriteriet "miljø". I tildelingskriteriet "miljø" var det flere punkter som ble evaluert, og støynivå var kun et av disse [...]

Strømforbruk:

Vi har forholdt oss til informasjonen som står oppgitt på miljøarkene vedlagt tilbudene. Nettopp fordi det var store forskjeller i verdiene som var oppgitt fra de ulike tilbyderne, gjorde vi en sammenligning av informasjonen i databladene for maskinene der dette var oppgitt. For maskinene B og B2 er det oppgitt strømforbruk på databladene Clear Water 42 har innsendt. Dette er i samsvar med hva som er oppgitt på miljøarkene. For de andre tilbyderne var det vanskelig å se sammenhengen mellom opplysningene på databladene og informasjonen oppgitt på de vedlagte miljøarkene. For å likebehandle tilbyderne valgte vi derfor å forholde oss til informasjonen gitt på miljøarkene som var dokumentasjonskravet for dette tildelingskriteriet.

Vi har ingen grunn til, eller forutsetning for, å tro at de oppgitte tallene for strømforbruk for aktiv drift og dvale er feil fra Clear Water 42. Vi forholder oss derfor til informasjonen slik den er oppgitt i tilbudet [...]"

- (19) Klager sendte brev til innklagede 25. januar 2013, hvor det fremkom at klager "oppfattet det som ble etterspurt feil, og det kan se ut til at de andre leverandørene også har ulik fortolkning av det som ble etterspurt". Innklagede besvarte dette 29. januar 2013 med at "store forskjeller i verdier, er i seg selv ikke tilstrekkelig til at vi skal oppfatte at leverandørene har misforstått etterspurt dokumentasjon".
- (20) Klager sendte klage på anskaffelsen 29. januar 2013. Innklagede besvarte klagen 31. januar 2013 hvor det fremgikk at klagen ikke ble tatt til følge. Kontrakt ble inngått med valgte leverandør 1. februar 2013.
- (21) Saken ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser 18. februar 2013.
- (22) Nemndsmøte i saken ble avholdt 8. september 2014.

Anførsler:

Klagers anførsler:

- (23) Innklagede hadde plikt til å avvise valgte leverandør, fordi valgte leverandør ikke oppfylte kvalifikasjonskravet om *"god erfaring fra tilsvarende oppdrag"* jf. konkurransegrunnlagets punkt 3.3.3. Valgte leverandørs liste over referanseoppdrag er ikke i nærheten av anskaffelsens omfang.
- (24) Innklagede har brutt regelverket ved tildelingsevalueringen. Det var feil av innklagede å vurdere valgte leverandørs tilbud som det økonomisk mest fordelaktige når klager leverte lavest prisanslag og når valgte leverandørs tilbud ikke dokumenterte omfanget service innklagedes ansatte måtte utføre i henhold til konkurransegrunnlagets punkt 2.2.1. Med 300 kaffemaskiner utplassert vil servicemengden innklagedes ansatte må utføre, påvirke vurderingen av hva som var det økonomisk mest fordelaktige tilbudet.
- (25) Det ble stilt krav om dokumentasjon til miljøvirkningene av kaffemaskinene som skulle brukes i tildelingsevalueringen etter konkurransegrunnlagets punkt 2.3 som ikke ble levert av valgte leverandør. Leverandørene har også tolket miljøkravene ulikt slik at tallene som ble oppgitt, ikke var sammenlignbare. Det var en feil at innklagede unnlot å konferere med leverandørene da innklagede innså at leverandørene tolket miljøkravene ulikt.

Innklagedes anførsler:

- (26) Innklagede hadde ikke plikt til å avvise valgte leverandør. Valgte leverandør la ved en liste over utvalgte referanseoppdrag, og har ved denne oppfylt kvalifikasjonskravet om erfaring. Listen inneholder både tidligere og eksisterende leveranseavtaler av utstyr som omfattes av denne anskaffelsen, til en rekke oppdragsgivere innenfor en relevant tidsperiode. Selv om oppdragenes verdi varierer, er alle av en slik størrelsesorden at de anses relevante. Vurderingen er uansett underlagt det innkjøpsfaglige skjønn, og kan bare i begrenset grad overprøves av klagenemnda.
- (27) Tildelingsevalueringen ble gjennomført i samsvar med regelverket. Når det gjelder tildelingskriteriet *"Kvalitet"*, har valgte leverandør riktignok ikke beskrevet hvor mye vedlikehold de ansatte må gjennomføre. Siden tilbudet ikke inneholdt beskrivelser av de ansattes vedlikehold, fikk valgte leverandør lavest poengsum av de evaluerte tilbudene på dette underkriteriet. Tilbudene er vurdert opp mot hverandre i samsvar med tildelingskriteriene, og oppgitt poengscore gjenspeiler relevante forskjeller i tilbudene. Vurderingen er gjort i tråd med det innkjøpsfaglige skjønn som i begrenset grad kan overprøves av klagenemnda.
- (28) Det erkjennes at valgte leverandør ikke opplyste om sine avhendingsrutiner i tilbudet, som ifølge kravspesifikasjonen punkt 2.2.1 underpunkt ii) *"Dokumentasjon"* ville bli vektlagt i tildelingsevalueringen. Valgte leverandør oppga likevel lavest strømforbruk, og fikk dermed best score på dette tildelingskriteriet. Videre ville det brutt med forhandlingsforbudet i forskrift om offentlige anskaffelser § 21-1 å konferere med tilbyderne slik klager anfører. Det var dessuten ikke åpenbart hvordan en eventuell feil i utfyllingen av miljøarkene skulle rettes, og innklagede fant derfor at det ikke var adgang til å rette feilen i klagers tilbud. Videre ble ikke kravene i anbudskonkurransen tolket på en slik måte at tilbudene ikke var sammenlignbare. Informasjonen som ble oppgitt på miljøarkene, ble vektlagt i evalueringen i samsvar med oppgitt dokumentasjonskrav.

Klagenemndas vurdering:

- (29) Klager har deltatt i konkurransen, og har saklig klageinteresse, jf. forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser § 6. Klagen er rettidig. Konkurransen gjelder anskaffelse av kjøp- og leie av kaffemaskiner og vannkjølere, inkludert forbruksmateriell og serviceavtale, som er en vareanskaffelse etter forskriftens § 4-1 bokstav b, jf. § 2-4 (1). Anskaffelsens verdi er i konkurransegrunnlagets punkt 1.4 estimert til kroner ca. 8 000 000 ekskl. mva per år. Avtalens lengde er på 3 år med opsjon for to ettårige forlengelser. I tillegg til lov om offentlige anskaffelser følger anskaffelsen etter sin opplyste art og verdi forskrift om offentlige anskaffelser av 7. april 2006 nr. 402 del I og III jf. forskriften §§ 2-1 og 2-2.

Avvisning av valgte leverandør

- (30) Klager har anført at valgte leverandør skulle ha vært avvist som følge av manglende oppfyllelse av kvalifikasjonskravene, jf. forskriften § 20-12 (1) bokstav a. Det vises til at valgte leverandør ikke oppfylte kvalifikasjonskravet om *"god erfaring fra tilsvarende oppdrag"*, ettersom valgte leverandørs leveranseoppdrag ikke er *"tilsvarende"* som det aktuelle oppdraget, særlig når det gjelder størrelse.
- (31) Det følger av forskriften § 20-12 (1) bokstav a at oppdragsgiver skal avvise leverandører som *"ikke oppfyller krav som er satt til leverandørenes deltakelse i konkurransen"*.
- (32) I vurderingen av kvalifikasjonskravene utøver oppdragsgiver et skjønn som klagenemnda bare i begrenset grad kan prøve rettslig. Klagenemnda kan imidlertid overprøve hvorvidt skjønnets fremstår som usaklig, vilkårlig, kvalifisert urimelig eller i strid med de grunnleggende prinsippene i lovens § 5, jf. bl.a. klagenemndas avgjørelse i sak 2009/110 premiss (42) med videre henvisninger.
- (33) Problemstillingen blir på denne bakgrunn om det var saklig og forsvarlig å vurdere valgte leverandørs fem referanseoppdrag som *"god erfaring fra tilsvarende oppdrag"*.
- (34) Klagenemnda har tidligere uttalt at krav om erfaring fra *"tilsvarende oppdrag"* må forstås som *"oppdrag av tilsvarende verdi, art og omfang som det oppdraget konkurransen gjaldt"*, jf. sakene 2012/107 premiss (23), 2010/299 premiss (98), 2009/157 premiss (32), 2008/54 (25) og 2010/177 premiss (34). Hvor strengt kvalifikasjonskravet skal tolkes og anvendes, vil kunne variere ut ifra hva anbudskonkurransen angår, sml. klagenemndas sak 2011/203 premiss (146).
- (35) Innklagede har vist til at valgte leverandørs referanser gjaldt avtaler av delvis samme utstyr som foreliggende anskaffelse, til en rekke oppdragsgivere innenfor en relevant tidsperiode. Det er vist til at selv om oppdragenes verdi varierer, er alle av en slik størrelsesorden at de anses relevante.
- (36) På samme måte som foreliggende rammeavtale gjaldt valgte leverandørs referanseoppdrag levering av, og service på, maskiner. Det at leveransene gjaldt vannkjølere, og ikke kaffemaskiner, kan ikke være avgjørende i relasjon til om oppdragene er av tilsvarende art.
- (37) Foreliggende rammeavtale løper maksimalt over 4 år, og verdien er estimert til kroner 8 000 000 per år. Valgte leverandørs vedlagte liste over leveranseoppdrag har estimert verdi fra kroner 300 000 til kroner 800 000. Tre av leveransene varte fra 2011 til

tilbudsinngivelsen, mens de to andre som var verdsatt til cirka kroner 300 000 og 350 000, varte henholdsvis fra 2005 og 2008 til tilbudsdatoen.

- (38) Anskaffelsen er altså en god del større enn valgte leverandørs referanseoppdrag både med hensyn til geografisk utstrekning, og i antall enheter som det skal leveres til. Ettersom den enkelte virksomhet hos innklagede foretar avrop etter behov, er imidlertid ikke rammeavtalen nødvendigvis av et så stort omfang, og hele volumet vil ikke veltes over på valgte leverandør fra kontraktsoppstart. Sett i sammenheng med både antallet og varigheten av oppdragene i valgte leverandørs referanseliste, var det ikke usaklig å vurdere omfanget av valgte leverandørs referanseoppdrag som relevante ved vurderingen av erfaring.
- (39) Den samme må gjelde verdien av oppdragene valgte leverandør har oppgitt i sin referanseliste. Selv om valgte leverandørs største oppgitte oppdrag utgjør kun 10 % av anskaffelsens estimerte verdi per år, hadde valgte leverandør en rekke simultane oppdrag. Det at innklagede har vurdert disse samlet, og som relevante for hvorvidt valgte leverandør var egnet til å kunne oppfylle kontraktsforpliktelsene i foreliggende sak, er innenfor det som lovlig kan vektlegges under innklagedes innkjøpsfaglige skjønn i kvalifikasjonsvurderingen. På denne bakgrunn finner klagenemnda ikke grunn til å underkjenne innklagedes vurdering av at valgte leverandør hadde *"god erfaring fra tilsvarende oppdrag"*.
- (40) Innklagede hadde ikke plikt til å avvise valgte leverandør etter forskriften § 20-12 (1) bokstav a. Klagers anførsel fører ikke frem.

Ulovlig tildelingsevaluering

- (41) Klager anfører at innklagede har brutt likebehandlingsprinsippet ved å ha vurdert valgte leverandørs tilbud som økonomisk mer fordelaktig enn klagers tilbud. Det vises til at klager tilbød lavest pris, og at valgte leverandør hadde ikke opplyst hvor mye service som måtte utføres av innklagedes ansatte.
- (42) Klager antyder at det økonomisk mest fordelaktige tilbudet må være det med lavest pris. Det er imidlertid ikke tvilsomt at alternativet *"økonomisk mest fordelaktig"* innebærer at oppdragsgiver også kan vektlegge andre forhold enn pris, jf. forskriften § 22-2.
- (43) Spørsmålet er dermed om innklagede brøt regelverket ved å vurdere valgte leverandørs tilbud som økonomisk mest fordelaktig uten å ha opplysninger om hvor mye service som måtte utføres av innklagedes ansatte.
- (44) Ved evalueringen av tildelingskriteriene utøver oppdragsgiver et innkjøpsfaglig skjønn som bare i begrenset utstrekning kan overprøves. Klagenemnda kan imidlertid prøve om oppdragsgivers evaluering er saklig, forsvarlig og i samsvar med de grunnleggende kravene i loven § 5, herunder hvorvidt evalueringen samsvarer med de angitte tildelingskriteriene, jf. blant annet klagenemndas sak 2012/185 premiss (31).
- (45) Valgte leverandørs tilbud beskrev ikke hvor mye vedlikehold oppdragsgivers ansatte måtte utføre, noe som var relevant for evalueringen av tildelingskriteriet *"Kvalitet"* etter kravspesifikasjonen punkt 2.2.1. Enkel service var angitt som ett av tre relevante punkter ved underkriteriet *"Estetikk og funksjonalitet"*. Tildelingsbeslutningen fremhevet at valgte leverandørs tilbud på dette punkt ikke inneholdt *"beskrivelse utover vedlagte"*

produktdatablad om vedlikeholdet oppdragsgiver må utføre". Valgte leverandør ble gitt laveste poengsum, 8,21 poeng, ved underkriteriet "Estetikk og funksjonalitet", sammenlignet med klagers 10 poeng.

- (46) At valgte leverandørs tilbud manglet beskrivelse av vedlikeholdet utover produktdatablad, ble uttrykkelig fremhevet i tildelingsbeslutningen, jf. premiss (13) og gjenspeiles i at valgte leverandør fikk lavest poengscore under dette kriteriet. Det er på denne bakgrunn ikke holdepunkter for at innklagede ikke har tatt behørig hensyn til valgte leverandørs manglende beskrivelse av service forestått av oppdragsgivers egne ansatte, eller på annen måte har gått utenfor rammene av den lovlige skjønnsutøvelsen ved evalueringen. Klagers anførsel fører etter dette ikke frem.

Avklaringsplikt av dokumentasjon i tilbud

- (47) Klager anfører at innklagede brøt regelverket ved ikke å konferere med leverandørene da innklagede innså at leverandørene hadde tolket hvordan strømforbruket skulle oppgis på miljøarkene ulikt.
- (48) Miljøark som blant annet viste kaffemaskinene og vannkjølerne sitt strømforbruk, skulle legges ved tilbudene. Strømforbruket skulle oppgis i "*kW-time*". På klagers miljøark varierte strømforbruket fra 12,5 til 77,5 kWt i normal drift, og for dvalemodus ble det bare oppgitt strømforbruk for to av kaffemaskinene med 38,2 kWt. Til sammenligning hadde valgte leverandørs maskiner et strømforbruk fra 0,18 til 2,3 kWt i normal drift, og 0,001 til 0,052 kWt i dvalemodus.
- (49) Det følger av forskriften § 21-1 (1) at det ikke er tillatt å endre tilbudene i åpne anbudskonkurranser. Det er etter omstendighetene anledning, men etter ordlyden ingen plikt, til å foreta avklaringer av tilbudene etter § 21-1 (2), jf. også klagenemndas saker 2006/11 premiss (34) og 2007/2 premiss (13).
- (50) Tilbyder bærer i utgangspunktet risikoen for at tilbudet er korrekt utformet, jf. klagenemndas avgjørelse i sak 2004/285 premiss (32). Det kan imidlertid i spesielle tilfeller foreligge en plikt til å avklare tilbudene i medhold av likebehandlingsprinsippet etter lovens § 5 førte ledd, jf. klagenemndas avgjørelser i sakene 2008/46 premiss (52) med videre henvisninger. Det er ifølge klagenemndspraksis særlig når feilene eller uklarhetene kan spores tilbake til uklarheter i konkurransegrunnlaget at det er aktuelt å oppstille en slik avklaringsplikt, jf. sak 2004/279 premiss (32) til (34).
- (51) I foreliggende tilfelle ble det angitt at strømforbruket skulle oppgis i kW-time. Klagenemnda kan ikke se at konkurransegrunnlaget var uklart på dette punkt, da kilowattimer er en standard måleenhet for å estimere strømforbruk. At det kan oppstå regnefeil når leverandørene skal regne fra Wh/liter til kWt, som klager antyder i sitt brev til innklagede 25. januar 2013, er ikke nok til å si at konkurransegrunnlaget var så

uklart at det forelå en plikt til å avklare tilbudene. Andre grunnlag for å oppstille en avklaringsplikt har ikke blitt kommentert av partene, og klagenemnda finner at klagers anførsel om plikt til å konferere med partene ikke fører frem.

Konklusjon:

Oslo kommune har ikke brutt regelverket om offentlige anskaffelser.

For Klagenemnda for offentlige anskaffelser,

Andreas Wahl